

Відгук

офіційного опонента – доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Худолія Олега Миколайовича на дисертаційну роботу Верняєва Олега Юрійовича на тему «Індивідуалізація спеціальної підготовки гімнастів високої кваліфікації в багатоборстві», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт.

Актуальність обраної теми. Актуальність теми дисертаційного дослідження визначається сучасним розвитком спортивної гімнастики як виду спорту. Зміни, які відбулися упродовж останнього десятиліття у спортивній гімнастиці, потребують удосконалених підходів до організації навчально-тренувального процесу висококваліфікованих гімнастів. Проблема підготовки не лише не втрачає своєї актуальності, але й формує нові запити, зумовлені тенденціями розвитку світової гімнастики та досягненнями сучасної науки і техніки.

Проведений автором аналіз науково-методичної літератури дозволив встановити, що існує протиріччя між потребами навчально-тренувального процесу висококваліфікованих гімнастів та рівнем його науково-методичного забезпечення. Автор вказує на необхідність проведення досліджень щодо розробки технології підготовки у гімнастичному багатоборстві з урахуванням індивідуальних особливостей змагальної діяльності та підготовленості спортсменів високої кваліфікації.

Отже, актуальність проблеми та її недостатня розробленість зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: «Індивідуалізація спеціальної підготовки гімнастів високої кваліфікації в багатоборстві».

Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана згідно з темою НДР Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016-2020 рр. за темою 2.11 «Статодинамічна стійкість як основа технічної підготовки тих, хто займається спортивними видами гімнастики».

Внесок дисертанта, як співвиконавця теми, полягав у формуванні напрямів досліджень, аналізі, обговоренні фактичного матеріалу й теоретичному

узагальненні, розробці та обґрунтуванні технології індивідуалізації спеціальної підготовки гімнастів високої кваліфікації в багатоборстві.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації сформульовані в дисертаційній роботі достатньо обґрунтовано. Вірогідність результатів забезпечена адекватністю методів дослідження, достатньою кількістю досліджуваних, коректною статистичною обробкою експериментальних даних, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи в практику. Позитивним є впровадження експериментальної технології побудови тренувального процесу на основі індивідуалізації спеціальної підготовки спортсменів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей в спортивній гімнастиці.

Висновки, сформульовані в роботі, відповідають поставленим завданням, впливають зі змісту дисертаційного дослідження. Їх об'єктивність і новизна не викликають сумніву.

Теоретична і практична значущість результатів дослідження. Значення результатів роботи полягає в обґрунтуванні програми фізичної підготовки юних гімнасток.

Автором вперше:

- проаналізовано сучасну тенденцію збільшення впливу на остаточний результат гімнастів у багатоборстві «базової оцінки» складності композицій;
- обґрунтовано підхід до розробки технології індивідуалізації спеціальної технічної підготовки гімнастів високої кваліфікації на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей;
- обґрунтовано побудову тренувального процесу гімнастів на основі індивідуалізованих тренувальних навантажень;
- розроблено методику спеціальної технічної підготовки на основі індивідуальних особливостей гімнастів високої кваліфікації.

Матеріали дослідження можуть використовуватися у практиці роботи

тренерів-викладачів, як дані для лекційного викладу у навчальних закладах фізичної культури, а також у розробці навчально-тренувальних програм зі спортивної гімнастики на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

Результати дослідження впроваджено в роботу Української федерації гімнастики (X.2019 р.); у навчальний процес Центру підвищення кваліфікації й перепідготовки НУФВСУ (XI.2019 р.); у лекційний курс кафедри спортивних видів гімнастики НУФВСУ (29.X.2019 р.); у практику підготовки гімнастів ДЮСШ «Юність Києва» (28.X.2019 р.), що підтверджується відповідними актами впровадження.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому. Дисертація складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних літературних джерел (198 позицій), додатків. Загальний обсяг роботи становить 186 сторінок. Робота ілюстрована 31 таблицями та 13 рисунками.

Вступ відображає стан наукової проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, наукову новизну, практичне значення результатів, особистий внесок здобувача, апробацію дисертації, публікації.

У першому розділі **«Проблема індивідуалізації процесу спортивної підготовки у спорті вищих досягнень»** зроблений висновок про необхідність подальших досліджень закономірностей підготовки спортсменів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Даний розділ є основою для визначення об'єкта, предмета дослідження і формулювання завдань.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** наведено методи й етапи дослідження, спрямовані на вирішення завдань дисертаційної роботи, а також відомості про контингент учасників дослідження.

У третьому розділі **«Обґрунтування технології підготовки гімнастів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей до вищих**

досягнень» представлено основні аспекти, які стосуються технології підготовки гімнастів збірної команди України до головних стартів, обґрунтовано побудову індивідуалізованої програми підготовки гімнастів до Ігор XXXI Олімпіади (на прикладі ЗМС України О. Верняєва), проведено аналіз структури та змісту змагальних програм кращих гімнастів світу.

Матеріали розділу стали методологічною основою для розробки технології підготовки висококваліфікованих гімнастів до вищих досягнень на змаганнях.

У четвертому розділі **«Впровадження технології побудови тренувального процесу у систему підготовки молодіжної збірної команди України з гімнастики спортивної»** на матеріалі результатів гімнастів, фіналістів з багатоборства, обґрунтовано технологію підготовки висококваліфікованих гімнастів до вищих досягнень на змаганнях.

Надані показники виконаного навантаження членів молодіжної збірної команди України, результати їх участі у змаганнях, а також порівняльний аналіз тренувальних і змагальних навантажень ЗМС України О. Верняєва з кращими гімнастами молодіжної збірної команди України.

У п'ятому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** здійснено узагальнення експериментальних даних і теоретичний аналіз. Це дозволило сформулювати висновки та рекомендації щодо підвищення ефективності процесу підготовки членів збірної команди України до змагань.

Таким чином, дисертація є завершеною науковою працею у якій системно викладені матеріали дослідження.

Матеріали дослідження повно опубліковані в 9 наукових працях, з них 4 статті у фахових виданнях України (3 з яких включено до міжнародної наукометричної бази), 1 стаття у науковому періодичному виданні Румунії, яке включено до міжнародної наукометричної бази Scopus, 4 публікації апробаційного характеру.

Особистий внесок здобувача у спільних публікаціях. Здобувачеві належать пріоритети в організації, формуванні напрямів досліджень, аналізі, обговоренні фактичного матеріалу й теоретичному узагальненні, а також у

розробці напрямів досліджень. Внесок співавторів – допомога в обробці матеріалів, їх частковому обговоренні, в інтерпретації результатів досліджень.

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертаційної роботи.

Зауваження щодо змісту дисертації. До дисертаційної роботи є деякі дискусійні зауваження:

1. С. 26 – вимагає пояснення термін «спеціальна підготовка»? У розділі 1.3. відсутній матеріал щодо терміну «спеціальна підготовка». Термін «спеціальна підготовка» зустрічається лише у назві роботи і в таблиці 3.1.
2. С. 27 – у новизні дослідження необхідно вказувати які нові знання отримані. Твердження “вперше об’єктом нашого дослідження стала змагальна програма і її структура: як «базова оцінка» впливає на «остаточну оцінку» і наскільки майстерність гімнаста впливає на результат змагань” вимагає пояснення, так як майстерність включає в себе складність і безпомилкове виконання вправи.
3. С. 28. – не зрозуміле твердження «розширено уявлення тренерів про нові параметри та їх показники, які необхідно використовувати під час побудови змагальних програм». Які параметри? Які показники?
4. С. 70 – матеріал розділу 3.1 відноситься до аналітичного аналізу літератури.
5. С. 120-121 – таблиці 3.22; 3.23 наведені протокольні дані, для виявлення закономірностей необхідний статистичний аналіз (кореляційний або дискримінантний аналіз).
6. С 123 – таблиця 3.24 містить протокольні дані, не зрозуміло чому між ними не проведений кореляційний аналіз. Результати такого аналізу надали більш об’єктивну інформацію про взаємозв’язок показників.
7. С 125 – у висновку 4 вказується: «Встановлені чинники, що впливають на результат змагальної композиції на паралельних брусах. До них належать «базова оцінка» і оцінка за техніку виконання

змагальної композиції», але ці чинники визначені правилами змагань.

8. С. 148 – наведено не однозначне, алогічне твердження “На результат змагань у 95% випадків впливає складність композиції, проте, якщо «Базові оцінки» однакові, то показником є технічна майстерність гімнаста”. Для такого твердження відсутній статистичний аналіз даних.
9. Висновки відповідають поставленим завданням, але перевантажені інформацією.
10. У тексті дисертації та автореферату мають місце деякі стилістичні та орфографічні помилки.

Однак перераховані зауваження носять дискусійний характер і негативно не впливають на наукову новизну і практичну значущість роботи.

Висновок. Дисертаційна робота Верняєва Олега Юрійовича на тему «Індивідуалізація спеціальної підготовки гімнастів високої кваліфікації в багатоборстві», є закінченою науково-дослідною роботою, відповідає вимогам пункту 11 “Порядку присудження наукових ступенів”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року N 567 (зі змінами, внесеними з постанови Кабінету Міністрів України №656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. і № 567 від 27.07.2016 р.), що пред’являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.01 — олімпійський і професійний спорт, а автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту.

Офіційний опонент: доктор наук
з фізичного виховання і спорту,
професор, професор кафедри теорії
і методики фізичного виховання
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

Худолій О. М.

